Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Ústav primární, preprimární a speciální pedagogiky

HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Posudek oponenta práce

Jméno autora(ky)	Klára Martínková				
Název práce	Kvalita života osob s roztroušenou sklerózou mozkomíšní				
Studijní obor	Speciální pedagogika - intervence				
Konzultant práce	Mgr. Zuzana, Truhlářová, Ph.D.				
Oponent práce	Prof. MUDr. Arnošt Pellant, DrSc.				
Rok obhajoby	2021				
Rozsah práce (počet): 68 stran + 6 stran příloh					
Obrazová příloha	ne	Tabulky ANO	2	Přílohy ANO	2
Použitá literatura (počet) 23		položek vč. www.odkazů el. Zdroje 0, Legislativní dokumenty 0			

Hodnocení obsahové struktury práce:

a) zhodnocení tématu a cílů práce

Zhodnocení tématu práce:

(aktuálnost, praktické využití, názor autora posudku, slovně caa 5-10 řádků)

Téma (Roztroušená mozkomíšní skleróza) zaujalo studentku pro jeho vztah k činnosti speciálního pedagoga v oblasti rané péče, vzdělávání, pracovního uplatnění, poradenských služeb, osobní asistence, rehabilitačních služeb a možné logopedické péče bez hlubších znalostí problematiky. Uvedené lze na jedné straně přijmout, na straně druhé se jedná o téma velmi náročné pro individuální různorodost příznaků, časový vývoj a nestandardní projevy u jednotlivých forem nemoci. Z tohoto důvodu se domnívám, že téma by bylo vhodnější pro práci diplomovou a pro studenta, který má osobní zkušenosti se sledováním většího počtu nemocných.

Zhodnocení cílů práce:

(charakteristika cíle, způsob jeho stanovení, užitečnost cíle, slovně cca 5 – 10 řádků)

Cíle práce jsou v teoretické rovině stanoveny správně. Jejich naplnění (popsat problematiku kvality života a specifické potřeby nemocných, zhodnotit socializaci a potřebu podpory a péče) je však velmi obtížné pouze na podkladě zvoleného polostrukturovaného rozhovoru. Tedy bez znalosti dalších údajů, jakými jsou věk nemocných, věk, ve kterém k onemocnění došlo, kolik atak nemocný prodělal a v jakém časovém odstupu od začátku nemoci k rozhovoru došlo.

b) zhodnocení metodologické stránky práce

Komparativní zpracování tématu práce		částečně	
Užití zásadní odborné literatury a zdrojů	ano		

Užití zahraniční literatury a zdrojů			ne
Přiměřená odborná terminologie práce		nadbytečná	
Užití kvalitativních metod výzkumného šetření		omezené	
Užití kvantitativních metod výzkumného šetření			ne
Realizace originálního metodického postupu		částečná	
Zaměření na komparativní historický náhled	přiměřené		
Splnění deklarovaných cílů práce		s výhradami	

**Nehodící se škrtne. Lze hodnotit: ano s výhradami. Výhrady budou uvedeny níže.*

Hodnocení formálních kritérií práce:

Užití předepsaného rozsahu práce	ano		
Vhodná grafická úprava stránkování a textu		s výhradami	
Užití akceptované formy citací	ano		
Vhodná jazyková úroveň práce	ano		
Přiměřený rozsah literatury a zdrojů	ano		
Přiměřená forma příloh		s výhradami	

**Nehodící se škrtne. Lze hodnotit: ano s výhradami. Výhrady budou uvedeny níže.*

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce:

(připomínky charakterizovat v bodech přesně a to i s odkazy na strany práce)

Práce svým rozsahem i členěním odpovídá požadovaným kriteriím na Bc. práci..
Teoretická část:
Úroveň úvodních kapitol 1.1-1.5. 2,2, 3 a 4 je poměrně dobře zpracovaná, přehledně jsou podány především příznaky onemocnění (1.2) a role speciálního pedagoga (4.1). Kapitola 2.1 je zbytečně podrobně zpracovaná. Přes zjevnou snahu autorky, popsat vlastní onemocnění (etiologii, symptomatologii, klasifikace a průběh různých forem onemocnění, možnosti léčby atd.) je zjevné, že řada údajů je vytržena z použitých, byť správně citovaných zdrojů. Jako příklad uvádím výňatky o léčbě … se řadí interferony beta, glatiramer acetát a teriflunomid…, K lékům užívaným v léčbě II. linie můžeme jmenovat natalizumab a alemtumuzumab, II., …, které se jeví v této fázi jako možná účinné, jsou cyklofosfamid a mitoxantron (str.24).
Výzkumná část:
Má z více důvodů slabší úroveň, než část teoretická. Za nedostatky uvádím:

1/ Věta uváděná na str. 9 jako citace práce Král a spol. *(„V České republice dosahuje prevalence až 130 pacientů na 100 000 obyvatel“.* (Král a kol., 2012, s. 105) se netýká prevalence ale incidence.

2/ **Tabulka 1 - charakteristika informantů** (zdroj vlastní) je v textu uváděna až o několik stran za tabulkou č. 2. Kromě známé diagnózy a skutečnosti, že rozhovor proběhl v domácím prostředí uvádí pouze počet 3 žen a jednoho muže, což považuji za informace nedostatečné. Očekával bych další údaje o nemocných. Překvapuje, že vzhledem k cílům práce se autorka nezajímala a následně nehodnotila u klientů stav řeči a další příznaky, kde by se mohly uplatnit zkušenosti a profese speciálního pedagoga nebo logopeda.

3/ **Tabulka 2 - transformace výzkumných otázek** (zdroj vlastní) je značně nepřehledná a všechny

údaje, které obsahuje, jsou uvedeny v textu.

4/ **Výběr metody a techniky.** Zvolenou metodu hloubkového (polostrukturovaného) rozhovoru lze samozřejmě akceptovat, měla by být však podpořena i základními znalostmi o nemocném.

5/ **Závěr** shrnuje získané informace, z nichž za nejzávažnější je třeba považovat skutečnost, že nikdo z nemocných nepodstoupil žádnou ze služeb, které jsou realizované pod vedením speciálních pedagogů.

6/ V závěru uváděná věta „ Pevně věřím, že do budoucna budou klienti, kteří mají diagnostikované toto chronické a nevyléčitelné onemocnění více využívat všech služeb, které jsou pro osoby s roztroušenou sklerózou mozkomíšní určené,…" je správná, nenabízí však žádné konkrétní možnosti, jakými by bylo možné toho dosáhnout.

7/ Autorka opakovaně uvádí termín informant (celkem 122krát!), který osobně považuji za krajně nevhodný (viz. příloha).

Zásadní připomínky k formální úrovni práce:

(připomínky charakterizovat v bodech přesně a to i s odkazy na strany práce)

Kvantitativní výzkum přináší pro hodnocení vice konkrétních údajů, které je možno využít při zpracování, kvalitativní výzkum posouvá téma spíše do teoretické roviny a úvah.

V dané práci se uvedené odráží v relativně častém opakování jednotlivých myšlenek či bodů (životospráva, vitamin D, včasná diagnostika, kvalita života, těhotentství, sociální zabezpečení, možnosti léčby a pracovní rehabilitace, invalidní důchod, role speciálního pedagoga atd.) z různých pohledů, aniž přináší nové konkrétní poznatky.

Práce má jen ojedinělé gramatické chyby nebo neúplnou větnou stavbu.

Otázky k obhajobě práce:

(konkrétní otázky, příp. s vyjádření váhy důležitosti jejich zodpovězení pro obhajobu)

1/ Jaké jste měla důvody nezjišťovat věk nemocných (případně další údaje)?

2/ Proč jste používala termín informant místo obvyklých názvů - nemocný, pacient klient, postižený atd.?

Výsledné zhodnocení práce a závěr posouzení: D

Předložená práce splňuje s výhradami podmínky a nároky kladené na BP v klasifikačním stupni d. Toto hodnocení však podmiňuji souhlasem komise pro státní závěrečné zkoušky vzdělané v oboru Speciální pedagogika, že je možné v práci studentky Martínkové ponechat termín „informant", který studentka s největší pravděpodobností převzala z recenzované literatury.

Osobně se však domnívám, že by měla být v zájmu studentky (i oboru Speciální pedagogika) provedena oprava textu a v budoucnosti nepoužívání v českém jazyce cizích slov s chybným či nedokonalým překladem (též míněna v posudku uváděná záměna termínů prevalence a incidence v jedné z použitých citací).

v Hradci Králové 25.4.2021 **Prof. MUDr. Arnošt Pellant, DrSc.**

…… ……..

datum a místo *podpis autora posouzení*

Věc: Příloha k oponentskému posudku na práci studentky Kláry Martínkové Kvalita života osob s roztroušenou sklerózou mozkomíšní.

Autorka opakovaně uvádí termín informant. Uvedené slovo není české, i když je v literatuře některými autory zřejmě používáno. Bylo údajně převzato z angličtiny, aby nahradilo v minulosti používaný nelichotivý termín informátor. Jeho překlad z angličtiny do češtiny není správný, a kromě toho má především hanlivý význam. Osobně jej považuji z následujících důvodů minimálně za krajně nevhodný z následujících důvodů:

¨

informant -význam slova na internetu

A/ Ústav pro jazyk český AVČR – nebyly nalezeny žádné dokumenty vyhovující zadaným podmínkám.

B/ SCZ.ABZ.cz: slovník cizích slov – on line hledání -Slovo informant nebylo nalezeno

C/ Anglický slovník překlad do češtiny . CZIN.eu nabízív tomto pořadí:

1. denunciant, 2. udavač, 3 špicl, 4.oznamovatel, 5.informátor

D/ Slovník.sukvos.com uvádí 1/ udavač 2. oznamovatel

E/ Slovnik cudzích slov – termín informant nezná a ani nenabízí slovo informátor

F/ Našel jsem pouze jeden konkrétní odkaz na užívání termínu **informant** v práci Kateřiny Vlčkové Kvalitativní výzkum Základy pedagogické metodologie.ny.

Autorka v souvislosti s termínem informant uvádí:

Etnografické interview • Liší se od kvantitativního interview – Snaží se zjistit, jak lidé interpretují svět kolem sebe, jaké významy připisují událostem – Informant (ne respondent) – informuje, odhaluje, ne odpovídá jen na otázky – Naslouchá více, nehovoří skoro, monolog, výzkumník by měl hovořit méně než informant • Základní pravidlo: čím hovoří jeden méně, tím více hovoří druhý – Projevuje sympatie – Čte se mezi řádky – Nestrukturované nebo strukturované s širokými otázkami.

Autorka používá i další termíny, o kterých nejsem zcela přesvědčený, že jsou zcela správně interpretovány. Studentka tuto autorku ani její práci však necituje.

Arnošt Pellant